

Fullmäktige och revisionen

Anna Eklöf och Helene Ersson
Sveriges Kommuner och Regioner

SKR:s arbete med kommunal revision

Uppdrag	Stödja och stärka den kommunala revisionen, liksom fullmäktiges ansvarsprövning. Intressebevakning, normering (god sed), verksamhetsutveckling, service och rådgivning.
Målgrupper	Förtroendevalda revisorer, sakkunniga och fullmäktigeledamöter. Kommunala nämnder och styrelser samt bolagsledningarna och styrelser.
Förankring	SKR:s styrelse och Revisionsdelegation (11 förtroendevalda revisorer). Nätverk för revisionschefer. Revisionsföretag.

Ansvarssystemet

- **Fullmäktige** – beslutsfattare, uppdragsgivare, ansvarsprövare
- **Styrelse, nämnder, beredningar** – beredande och verkställande uppdragstagare
- styrelsen har särskilda uppdrag – leda, samordna och ha uppsikt
- **Revisionen** – granskare; rapporterar och bedömer
- **Företag, kommunalförbund, finansiella samordningsförbund**
- fler uppdragstagare i ansvarssystemet

Ansvar i styrelse, nämnder och beredningar

- Det är de förtroendevalda som har ansvar.
- Ansvar är kollektivt men kan i undantagsfall prövas individuellt.
- Ansvar följer med det uppdrag som ges av fullmäktige
- Ansvar preciseras i beslut och reglementen
- Ansvar granskas av revisionen och prövas av fullmäktige

Varför finns det revision?

- Revision bidrar till att göra tydligt och synligt hur uppdrag genomförts samt om verksamheten fungerar som tänkt.
- Revision ger fullmäktige och medborgarna information att använda för att pröva och utkräva ansvar.
- Revisionen verifierar system och rutiner och skapar därmed en trygghet i organisationen – och för medborgarna.
- Revisionen bidrar till utveckling av verksamheten – skapar nytta.

Revisionens grundförutsättningar

- Fullmäktige väljer minst 5 revisorer
- Fullmäktige kan besluta om revisionsreglemente
- Fullmäktiges presidium bereder revisionens budget och fullmäktige fattar beslut om budgeten (som en del i kommunens budget)

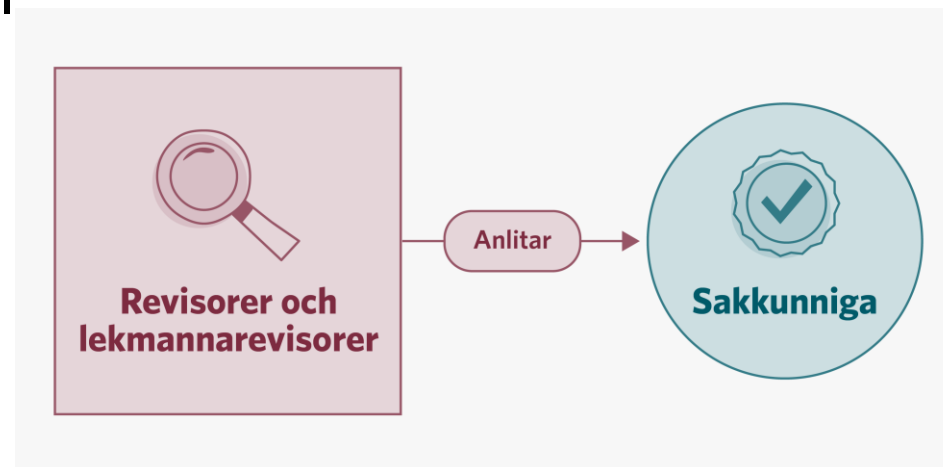
Revisorernas uppdrag

regleras i Kommunallagen kap 12

- Revisorerna granskar all verksamhet inom nämnderna, årligen
  - är verksamheten ändamålsenlig?
  - är räkenskaperna rättvisande?
  - är den interna kontrollen tillräcklig?
- Revisorerna granskar inte ärenden som avser myndighetsutövning
- Granskningen ska ske enligt god revisionssed i kommunal verksamhet

Revisorerna ska anlita sakkunniga

- Sakkunniga ska ha ”insikt och erfarenhet av kommunal verksamhet”.
- SKYREV har en Certifiering av sakkunniga som liknar auktoriserade revisorer
- FAR samlar de auktoriserade revisorerna m.fl

Vad omfattar revisionens budget?

- Revisorer
  - Arvoden, utbildning/konferens, resor, lokaler etc.
- Sakkunniga
  - Uppdragsledning
  - Administrativt stöd
  - Granskning: riskanalys, grundläggande granskning, räkenskapsrevision (delårsrapport och årsredovisning), fördjupade granskningar, stöd vid framtagande av revisionsberättelse mm.

Oberoendet är centralt

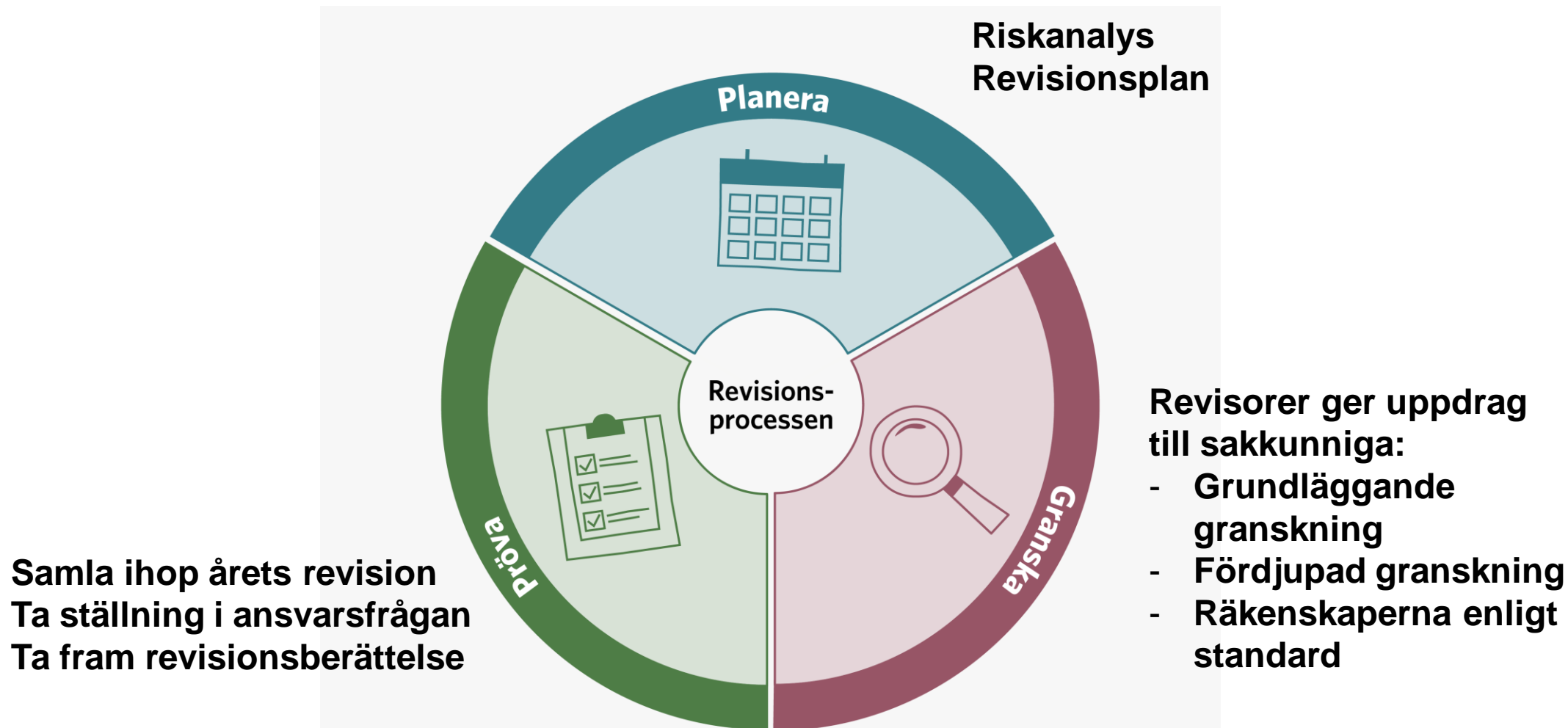
Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas samt att självständigt och objektivt granska och pröva.

- Oberoendet säkras av ett antal regler.
- Med sitt förhållningssätt och sina arbetsformer upprätthåller och synliggör revisorerna sitt oberoende i praktiken.

Samtal i grupp!

- Blanda er vid bordet –
  - revisorer från olika kommuner/regioner ihop och
  - fullmäktigepresidier från olika kommuner/regioner ihop
- Hur fungerar det hos oss?
- Reflektioner kring revisionens roll och de olika aktörerna i ansvarssystemet.

Revisionsprocessen

Fullmäktiges ansvarsprövning

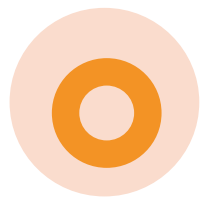
- **Fullmäktige ska**
  - bevilja eller vägra ansvarsfrihet årligen
  - ta egen ställning till anmärkning från revisorerna
  - inhämta förklaring vid anmärkning/avstyrkt från revisorerna
  - motivera sina beslut skriftligen i protokollet

- **Fullmäktige kan**
  - rikta anmärkning eller vägra ansvarsfrihet självmant
  - återkalla uppdrag om ansvarsfrihet vägrats
  - väcka skadeståndstalan (-"-)

Gruppsamtal – blandade grupper

- Hur fungerar det hos oss?
- Reflektioner kring revisionens roll och de olika aktörerna i ansvarssystemet.

Paus

Ny standard för kommunal räkenskapsrevision

Tydlighet när räkenskapsrevisionen ska genomföras

Revisionsuppdraget har inte ändrats, uttalandena förförtroendevalda revisorerna är desamma

Ansvaret för revisionen har inte flyttats – dock ges sakkunnigt biträde utrymme att arbeta självständigt inom ramen för standarden

Mer resurser till revision

Ökad kvalitet i revisionen och i förlängningen även i redovisningen

Revisorsinspektionens ställningstagande

- Sakkunniga inom räkenskapsrevisionen måste enligt RI följa revisorslagen
- Svårigheter i upphandlingar
- Krock mellan kommunallagen och revisorslagen
- Behövs en statlig utredning

Samspel mellan fullmäktige och revisionen

- **Fullmäktige** behöver revisionen för att följa upp, prioritera och pröva ansvar.
- **Revisionen** behöver fullmäktiges erfarenheter och insikter för bland annat riskanalys.
- Ett närmare utbyte gynnar verksamheten och dess utveckling.
  - Hur ofta ska revisionen vara i fullmäktige?
  - Hur ska informationen i fullmäktige gestaltas?
  - Hur ska fullmäktiges presidium och revisionens samspel se ut?

Ett bra samspel leder till att:

- Nämnder och styrelser ser positivt på revisionen
- Revisionsrapporterna är efterfrågade
- Revisionens resultat når ut i organisationen
- Det finns en grundläggande kunskap i stora delar av organisationen om revisionen
- Revisorerna upplever att de har bra förutsättningar för att genomföra uppdraget

Undersökning SKR - Varför ville man ha ett tätare samarbete?

- Ville öka revisionens betydelse både i fullmäktige och nämnderna.
- Minska upplevelsen av "vi och dom" samt okunskap och ointresse.
- Trots hög kvalitet på granskningarna lades rapporterna ofta åt sidan.

Resultat och effekter

- Det tar tid för nya fullmäktigeledamöter att förstå revisionens roll. Information och utbildning behövs återkommande.
- Löpande information och presentation av revisionens uppdrag och resultat i fullmäktige. Gärna tidigt på dagordningen.
- Rapporteringen har utvecklats – mer lättillgänglig, bättre språk och presentationer, fler perspektiv.
- Tydlig önskan om att revisorernas granskning ska vara stöd i utvecklingen och kvalitetssäkringen, inte bara underlag för ansvarsprövning.
- Större förståelse för ansvarsprövningen, vad en anmärkning kan betyda etc.

Framgångsfaktorer

En samspelad revisionsgrupp

En lyssnande och återkopplande revision

En synlig revision

Återkommande information i fullmäktige

Information och utbildning i hela kommunen om revision

Goda förutsättningar för bästa användning av revisionen

1. Gemensam referensram och förståelse i kommunen/regionen.
2. Dialog och återkoppling mellan fullmäktige och styrelse, nämnder, beredningar och företag.
3. Återkommande dialog mellan fullmäktiges presidium och revisorerna.
4. Tydlig dialog mellan revisionen och de som granskas.
5. Löpande rapportering/behandling av revisionens granskningar i fullmäktige.
6. Tidiga signaler om avvikelser och andra brister.
7. Samordnad och tydlig tidtabell för hela ansvarsprövningen.

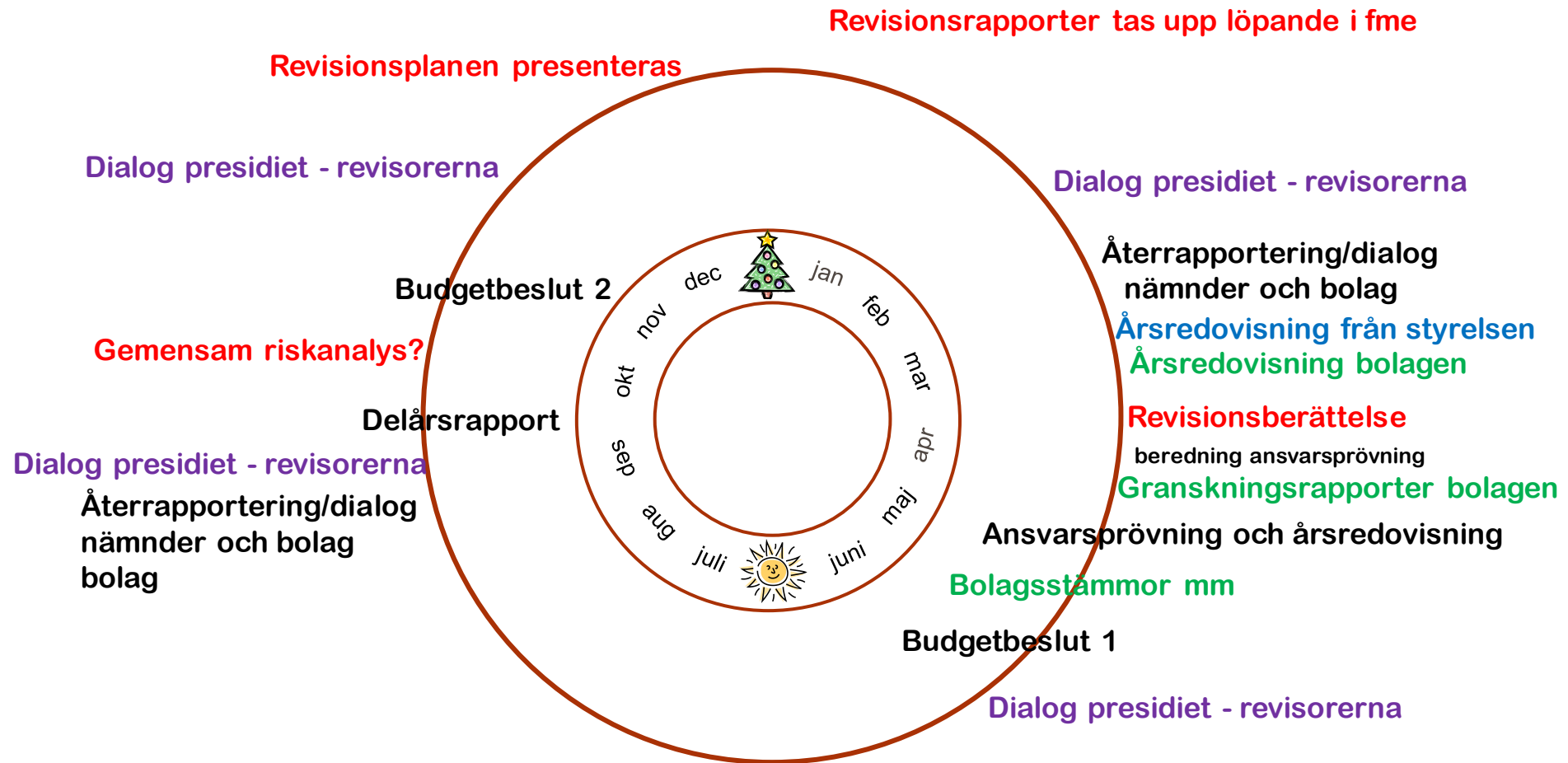
Samtal

- Hur kan vi utveckla vårt samspel mellan fullmäktige och revisionen?
  - Dialog/möten
  - Revisionens närvaro i fullmäktige (riskanalys, dialog etc).
  - Revisionsrapporter som verksamhetsutveckling
  - Bestäm ett första steg!

Exempel årshjul

Fullmäktige och revisorerna

Tack för idag

